

Több az este is nyitva tartó üzlet

A KPVDSZ elnöksége a tapasztalatokról

A Kereskedelmi, Pénzügyi Szakszervezetek elnöksége és Vendéglátóipari Dolgozók keddi ülésén egyebek között foglalkozott a belkereskedelmi miniszter múlt év őszén kiadott rendeletének végrehajtásával, az új nyitvatartási rend tapasztalataival.

Megállapította, kétségkívül javultak a vásárlási lehetőségek, mind az iparcikk-, mind az élelmiszerkereskedelemben. Az országban jelenleg a tavalyinál mintegy ezerrel több iparcikküzlet és áruház áll a vásárlók rendelkezésére hétköznap a késő délutáni, esti órákban, valamint szombaton délután is. A megyeszékhelyeken ötszörösére növekedt az este 7-ig nyitva tartó üzletek számát.

A vasárnapi vásárlási lehetőség is bővült: majdnem 100 élelmiszerüzlettel, ABC-áruházal több tart nyitva egész évben vasárnaponként, mint a rendelet megjelenése előtt.

A miniszteri rendelet — annak ellenére, hogy növeli a kereskedelmi dolgozók jövedelmét — a gazdasági vezetők egy része, s maguk a dolgozók is nehezen fogadták el. A kedvezőtlen vélemény kialakulásához hozzájárult az is, hogy a forgalmasabb üzletek nyitvatartásának meghosszabbításával egyidőben nem csökkenték a kisebb forgalmú boltok üzemidejét, s a nyitvatartási idő hét végi meghosszabbításának ellensúlyozására nem éltek a hét eleji későbbi nyitás lehetőségeivel.

Egyes esetekben ellentét alakult ki a tanácsok és a vállalatok között a nyitvatartási idő kérdésében. Huszonöt megkérdezett vállalati igazgató közül például csak hét helyeselt, 11 viszont elítélte a nyitvatartási idő megnyújtását. Az élelmiszerkereskedelmi vállalatok vezetői — részben a létszámláhiány, részben a gyorsan

romló élelmiszerek csekély forgalma miatt — ellenzik a vasárnapi nyitvatartás további kiterjesztését. A vállalatok szerint a boltok további nyitvatartása nem hoz számot tevő gazdasági eredményt. A boltvezetők többsége sem helyeselte az új nyitvatartási rendet, egyrészt a munkaerőhiány, másrészt a nők helyzete miatt. Szerintük az egymás közelében levő üzletek üzemidejének összehangolásával is megoldható a probléma. A megkérdezett vevők többsége szintén nem igényli a késő esti nagyobb vásárlási lehetőségeket.

A szakszervezet elnöksége szerint a jelenlegi meghosszabbított nyitvatartási idő nem mindenütt indokolt, ezért a forgalmi, az ellenőrzési adatok feldolgozása és elemzése alapján megvizsgálják, hogy hol helyes továbbra is fenntartani, és hol lehet megszüntetni a meghosszabbított nyitvatartást.

Miczicék

Önként vállalt szegénység. Buta és értelmetlen.
— Ki gondolta volna? Tudja az ember, hogy el-esik, kapaszkodó után kutat. Ezt nem tudhattuk. Ki lát a jövőbe? Milyen lesz húsz év múlva itt az élet? Még azt is könnyebb kitalálni. Tevéntünk. Megbűntettük magunkat. Tönkretettük az életünket.

ROZA NÉNI

Miczicék Sándorfalván, a Kuti-dűlőben laknak. Nem fényes a tanyájuk. Az ember nem ilyet képzelt. A nagyközségben évenként ők fizették a legtöbb adót, majd tízezer forintot. Számoljuk csak; 1960-tól egy ház ára. Egyéniék. A föld volt az életük, az lett a vesztük is. Rosszabb annál: élő, eleven koporsójuk.

— Megbántuk már nagyon. Előregedik az ember, akkor kinek kell? A földdel is csinálhat... amit akar. Beszélünk azokkal, akik bementek a közösbe, jobban megy a sorsuk. Gazdagabbak. Mi meggondoljuk, hogy orvoshoz menjünk, mert az pénzbe van. Most is nagy bánatban vagyok, négy libám odalett, mi történtek, ha eldöglik a jóság? Bele se tudok gondolni.

Az öregasszony őszinte. Kegyetlenül és kendőzés nélkül. Olyan, mint az élete. Rögtön végig pillanthatok rajta. Es már sajnálom.
— Nem is hiszem én, hogy felmentek a Holdra. Hiszen annak nincsen földje. Hova tudnának leszállni? Amúgy elnézegetem a tévét — ritkán a lány nál — elnézegetném, ha volna, meg ha időm is volna. Pénzünk nem lesz nekünk arra soha. Másra adnám. Felruházkodnék. Még hogy televízióra? Megyek majd a vásárra. Szegedre és felöltözök, ott szoktam. Ott a legolcsóbb. Jó már az nekem, ide a tanyára megyek. Ezt a pár cipőt is négy forintért vettem meg az ősszel és látja, kiteletem benne.

Elnyűtt kis lélek. Elszórta hatvanhat esztendőjét, erejét, elvetette a földbe, az aprócska tanyába, hiába. Nem terem gyümölcsre.

Gazdag István

Bitumeninjekció gázcsöveknek

A szegedi gázprogramnak megfelelően a jövő év végéig az egész várost földgázfogyasztásra állítják át. Az idén mintegy ötven kilométer csövezeteket helyeznek a földbe, részben a hálózat bővítésére, másrészt a régi vezeték kicserélésére.

Ez utóbbi probléma részben megoldására új eljárást dolgoztak ki a DÉGÁZ műszaki dolgozói. A régi hálózat átvizsgálásakor ugyanis megállapították, hogy egyes szakaszokon még viszonylag hosszú ideig elodázható a régi öntöttvas csövek cseréje, mégpedig „bitumeninjekcióval”. Ennek lényege, hogy az általuk

szerveztett kompresszorral különleges összetételű bitumment fecskenek a földben levő, s a végén lezárt csövezetekbe, majd megfelelő idő eltelté után a bitumment kiszivattyúzzák. Ezáltal a régi vezeték illesztési helyei, illetve annak köctömítései — amelyeket a száraz jellegű földgáz kiszáritana és szivárgást okozhatna — teljesen eltömődnek.

Ezzel a módszerrel több kilométer hosszú régi vezeték tesznek átmenetileg alkalmassá a földgáz befogadására, illetve továbbítására. A módszer iránt külföldi érdeklődés is megnyilvánul.

Árulkodik itt minden. Minek a szó? A vályú megrokkant, nyomorékul fuldoklik a víz után, öröm, ha a gazda két lova belőle szűr-csöli a vizet. Rendtelenség, széjjelenség. Elfáradtak már az ólak is, a semmi kis épületek, botladoznak, sorvadznak az időben. Meg a tavaszban. Hiába süt rájuk a nap, mintha másra sütné.

A jószágok piszkosak, friss alom nincs alattuk. Olyan minden, mint a gazda, Miczic András, eljárat felelte az idő, napról napra kijebbe szorul a világból. Bekerítve az önmaga pusztuló világába. Észre se veszi, hogy napról napra tör magát, pusztítja, elherdálja maradék erejét.

A tanya kívül is, belül is sivár. Szegény. Mécses, földes konyha, szoba, ágyak, rendtelenség és széjjelenség. Zsírosbödön, vetetlen ágy, elfér együtt minden, úgyse látják. Belül szegényebbek, legbelül.

Hamar elfáradok — mondja Róza néni. Oda a szívem, májám, az asztma is kínoz. Költhetek én arra egyáltalán? A bolt is messze van, innen minden messze van, sokszor azt hiszem, ez a világ vége. Mikorra érek én oda? Együtt ezek a többiekkel. Jó zsírosan főzök, kiadósan, lakatososan, mert kell a munkához az erő. Nekik ilyen kell. Kétszer meg nem főzhetek, sokba is kerülne, meg elvenné az időmet. Ide szorult a fiuk is Balástyáról a tízéves kislányával. Gondjukat viselem, ahogy bírom. Örökösök a családon. Meg ellátom a jószágokat. Ennyi az életem. Ezt se sokáig viszem már, nem is nagyon bánom. Akkor végleg jobbra fordul majd a sorsom.

BANDI BÁCSI

Világéletében napszámós volt. Bandi bácsi. Akik ismerik, még a nagybirtok idejéből, foltos ruháját emlegetik. Mindig úgy járt. Megtartotta szokását.

Fiával metszik a szőlőt. Térdelnek a tőkék között, közel vannak a földhöz. Beleragadtak.

— Ki gondolta, hogy így lesz? Jobb nekik, könnyebb. Elismerem. Már belépnék a szövetkezetbe, a térszbe, de nem kapnak rajtam. Megértem. Kifelé megyek a világból. A szomszédom is jelentkezett az irodán: lehet, lehet, de fizessen ötezer forintot, és csak két év múlva kapja a nyugdíjat. Így mondták neki. Rajtam az idő fog ki leginkább. A vasat is megesszi az. Elkopok. A lábam lesz oda leghamarább.

A faluban ritkán fordul meg. Három-négy hónap eltelik. Nem hívják sehová, nem várják sehoh. A templom kilincset is ritkán nyitogatja, esztendőben egyszer. Tíz éve múlt az átszervezés óta, Miczic András nem történt semmi. Az égvilágon semmi. Dolgozott, fizette az adót, este lefeküdt, hajnalban felkelt, hát ennyi.

— Semmire se jutottam, van ami rajtam van, meg egy ünneplóm. Azoknak

meg ilyen jó sose volt. Látom én. Könnyebb is, meg jobb is a közösben. Es haladnak, autót vesznek, építkeznek. Magamra maradtam. Látott már ugye kiszaradt fát?

A föld, az is ragaszkodik, nemcsak az ember. Az ember áhította, megéhezte, összerobotolta a maga néhány holdját, és beletemetkezett. A Miczic András földje most nem engedi el gazdáját. Az a tizenkét hold. Szétszóródva erre-arra; Homokpusztán, Eperjesen. Algró alatt, napi négy-öt órát zötykölődhet most a kocsin, amíg odatalál, s vissza az eltakaró kis tanyába, a keskeny falak menedékeibe.

ÖRÖK NAPSZÁMOS

Nincs annál szomorúbb, ha önként vállalt batyut cipel az ember. Viszi egész életét. Hiába a kedvezmény, a törvény se követel már tízezer forintot évenként, mint korábban, mert előregedett a kar, napról napra nehezebb.

Es mi jön még ezután? A föld kifut, kiszalad lába alól, megy a többihez, előbb-utóbb a szövetkezeti táblák mellé. A földnek ez a sorsa. Megmásíthatatlannul. Könnyebb a sorsa, mint a gazdáé.

Tudja az öreg is régen. De tartja magát, s ebbe pusztul bele.

Amikor érdeklődtem felőle a faluban, csak néztek rám erősen. Négy éve se látták. El még egyáltalán? Mondták a nevét, aztán lerajzolták a dűlőt, Miczic Antal, Kuti-dűlő 9. S kiderült, hogy nem is Antal, hanem András. A tragédia ott kezdődik, amikor már a neveket is elfelejtjük. Előbb a neveket, aztán az embert. Mint a múzeumokba került tárgyakat. Miczicék önmaguk múzeumában élnek.

Az öregember napszámós maradt egész életében.

Sz. Lukács Imre

Ilku Pált díszdoktorrá avatták Moszkvában

Kedden Moszkvában díszdoktorrá avatták Ilku Pált, a Magyar Népköztársaság művelődésügyi miniszterét, Perényi Imrét, a Budapesti Műszaki Egyetem rektorát és Zambó Jánost, a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem rektorát.

Ilku Pálnak Ivan Petrovicskij akadémikus, a Lomonoszov-egyetem rektora nyújtotta át a díszdoktori diplomát. Az ünnepélyes eseményen jelen volt Vjacseszlav Jeljutyin, a Szovjetunió felső- és középfokú szakoktatási minisztere.